

Methodieken en werkvormen

Begeleiden jeugdleden
"Vrij spelen"

Maker: Scouting Nederland (Commissie Trainingen en Vorming)

Datum van productie: 25 februari 2015, aangepast op 15 oktober 2023

Kwalificatiekaart: Begeleiden jeugdleden

- Ik zie erop toe dat het vrijspelen gaat op een manier die bij de speltak past.

Leeftijd: Leiding van bevers en welpen

Duur: 20 minuten per spel

Groepsgrootte: (sub)groepen van 4 à 6 personen
Locatie: Binnen/buiten

Korte inhoud:

Het doel van deze werkvorm is dat de deelnemers inzicht krijgen in vrij spelen en hoe ze een ruimte zodanig in kunnen richten dat kinderen worden geprikkeld om zelf te gaan spelen, zonder dat hen wordt verteld wat ze moeten doen. Laten zien dat dit belangrijk is voor bevers en welpen.

Dit is geen officieel document van Scouting Nederland, maar is door Scouting Nederland geselecteerd omdat het een goed voorbeeld is van hoe je zelf met dit onderwerp aan de slag kunt gaan. Hierdoor kan het zijn dat sommige onderdelen van dit document niet geheel

overeenkomen met wat Scouting Nederland normaal communiceert.

Vrij spelen

Stap 1

Verdeel de deelnemers in groepjes van vier à zes personen. Ieder groepje krijgt de opdracht om een deel van de trainingsaccommodatie (slaapzaal, hoek, gang, etc.) in te richten in de sfeer van een activiteitengebied. De inrichting moet zodanig zijn dat kinderen worden geprikkeld om zelf te gaan spelen, zonder dat hen wordt verteld wat ze er moeten doen.

Let erop dat de subgroepen niet bij elkaar kunnen gaan kijken. Spreek af hoeveel tijd de groepjes krijgen. Verder richt de trainer een 'materiaalkamer' in, daar is een gigantische hoeveelheid attributen, waarvan de deelnemers naar hartenlust gebruik kunnen maken.

Geschikte materialen zijn: lappen, knijpers, touw, dekens, plakband, cassette recorder, zand, water, kosteloos materiaal, diverse soorten papier en karton, dozen, takken, verf, puzzels, sjoelbak, lego, verkleedkleden, grimeerspullen, ballen, kranten, tijdschriften, diverse verpakkingsmaterialen, piepschuim, allerlei huishoudelijke apparaten, stofzuigerslangen.

Stap 2

Vervolgens gaan de subgroepen een kwartier in de verschillende ruimtes spelen.

Een variant hierop is dat je een groep kinderen uitnodigt om te komen spelen. In dat geval laat je de deelnemers observeren.

Richtvragen zijn:

- Wat prikkelde de kinderen om te spelen?
- Hoe reageerde leiding hierop?

Stap 3

Ten slotte evalueer je in subgroepen.

Vragen die dan aan de orde kunnen komen, zijn:

- Wat beoogden jullie met de diverse onderdelen van de inrichting?
- Werkte dat ook zo?
- Zo nee, waarom?
- Wat heb je gedaan in de diverse ruimtes?
- Hoe vond je het om in zo'n ruimte te spelen?
- Bestaat 'vrij spelen' wel of is echt spelen altijd vrij spelen?

Vat aan het eind van het groeps gesprek de hoofdpunten samen.

▪